

GROEIEN BROEKEN AAN BOMEN?

HOE WORDT KLEDING
GEMAAKT EN IS DAT
DUURZAAM?

Lannoo

INHOUD

ZOEK IN
HET BOEK

Wij hebben ons op
elke pagina verstoppt.
Vind je ons?

WAAROM LOOP JE NIET IN JE BLOOTJE?

Loop jij vandaag in je blootje? Waarschijnlijk niet! Tel maar eens hoeveel kledingstukken jij nu draagt.

Tip: vergeet je onderbroek niet!

Al meer dan 100.000 jaar dragen mensen kleding. Sokken, ondergoed, jurkjes, T-shirts, truien, jassen, sjaals, hoeden, schoenen en noem maar op. Reis je mee door de tijd?

Kleding zorgt ervoor dat je het niet koud hebt in de winter, niet nat wordt in de regen of niet verbrandt in de zomer. Maar dat is natuurlijk niet de enige reden waarom je kleding draagt... Soms vind je iets gewoon ook heel erg leuk en kies je iets uit wat bij je past. Of draag je iets omdat het moet?

Weet jij welke soorten kleding er allemaal bestaan?

REIS DOOR DE TIJD

OERTIJD

Laaaang geleden verloren de oermensen hun vacht. Om zich te beschermen tegen weer en wind begonnen ze huiden en bont van dieren te dragen.

FEESTEN

Wanneer je feest, kies je je mooiste kleren uit. Wat is jouw lievelingskledingstuk?

TRADITIONELE KLEDING

Vroeger had elk land een eigen klederdracht. Op speciale momenten wordt die kleding nog gedragen.

GODSDIENST

Je kunt aan kleding soms ook zien waar iemand in gelooft. Kun jij aanduiden wie bij welke godsdienst hoort? Christendom, islam, jodendom, boeddhisme en hindoeïsme.

SOORTEN KLEDING

WIJ DOEN NIET MEE

Er zijn groepen mensen die ervoor kiezen om kleding te dragen die opvalt tussen de rest. Vaak willen ze daarmee protesteren of een boodschap brengen zoals: wij willen geen oorlog!

SPORTEN

Ook om te sporten zijn er speciale kleren. Kun je voetballen in een tutu?

ZWEMMEN

Zwemmen met je regenlaarzen of trui aan is niet zo makkelijk. Trek je zwembroek of badpak aan en... plons!

WERKEN & BESCHERMEN

Sommige kleding geeft licht in het donker, beschermt je tegen vuur of zorgt dat je niet opvalt in de natuur (camouflage).

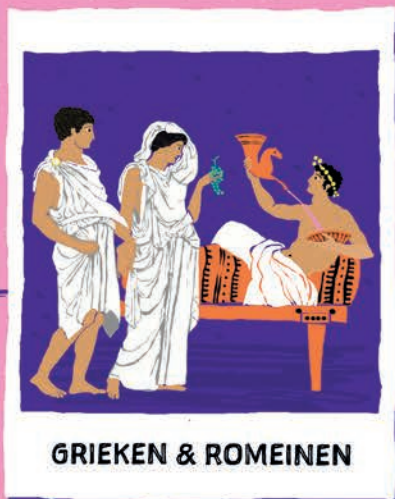
DOOR WIND EN REGEN

Kleding is er niet alleen om mooi te zijn, ze kan ook heel erg handig zijn. Of wandel jij graag op je blote voeten door de regen?

EGYPTE

Wist je dat kinderen in het oude Egypte tot hun zesde in hun blootje rondliepen? Behalve een pruik droegen de Egyptenaren niet veel. De rijke mensen? Die hadden soms wél een dierenvel!

GRIEKEN & ROMEINEN

Wist je dat mannen ook rokken en jurken dragen? De Grieken en Romeinen hadden een groot doek omgeknoopt.

MIDDELEEUWEN

De jongens droegen pofbroeken en de meisjes kozen voor lange jurken met meerdere onderrokken om rond en gezonder te lijken. Bijna iedereen droeg wel iets op het hoofd.

ROND 1800

Wist je dat vroeger de kleur blauw voornamelijk door meisjes gedragen werd en roze door jongens? Hier zie je een rijke familie. Die kon je meteen herkennen aan haar kleding.

VANDAAG

Je kunt vandaag heel gemakkelijk en goedkoop zowat alles vinden. Mensen willen vaak snel weer nieuwe kleding om trends te volgen en 'in' te zijn.

JAREN 1960

In de jaren zestig besloten vrouwen: wij doen lekker wat we willen en we dragen wat we willen. Van minirokjes tot bikini's en broeken met brede pijpen: alles mocht in de tijd van de flowerpower.

ROND 1900

Niet zo lang geleden droegen vrouwen enkel rokken of jurken. Broeken mochten ze niet dragen.

VERKLEEDKLEREN

Verkleeden is zoooo leuk... Je kunt zijn wie of wat je wilt! Hop, de zolder op, duik maar eens in de verkleedkoffer.

JEZELF ZIJN

Sommige mensen vallen graag op, andere juist helemaal niet. Beeld je even in dat iedereen hetzelfde zou dragen... Saaaaaaai, toch? Eigenlijk kies je toch gewoon lekker zelf wat je draagt? Wat draag jij graag?

SPAGHETTI!!!

ONTWERP

In de zomer draag je andere kleren dan in de winter. Niet alleen zijn die kledingstukken aangepast aan het weer. Elk jaar en elk seizoen zijn er ook andere kleurtjes en modellen in de mode. Maar wie bepaalt of je dit jaar groen, geel of oranje draagt?

VAN OP MAAT GEMAAKT...

Vroeger was mode enkel voor de rijke mensen. Zij konden kleding laten maken bij een kleermaker of naaister in de buurt. Als je dat deed, werden je maten opgenomen en kreeg je een kledingstuk he-le-maal speciaal voor jou gemaakt!

...NAAR STANDAARDMATEN.

In 1846 vond Elias Howe de naaimachine uit en daarna veranderde veel. Vanaf de jaren 1900 kon kleding in grote hoeveelheden en standaardmaten (small, medium, large...) gemaakt worden. Daardoor werd kleding betaalbaarder en konden meer mensen kleren kopen die in de mode waren.

WIST JE DAT...
de Romeinen al kleding hadden in standaardmaten? Het ging toen waarschijnlijk over legeruniformen.

HOE ONTSTAAT EEN ONTWERP VANDAAG? ONTDEK DRIE MANIEREN:

1 – Creatief aan de slag

De échte creatieve geesten zijn de ontwerpers die starten met een leeg vel papier. Ze zoeken overal inspiratie: in de natuur, in musea, op reis, in boeken of films. Ze kijken hoe verschillende stoffen vallen en voelen. Overal zien ze kleuren en vormen en ze gaan als echte kunstenaars aan de slag. Met foto's maken ze één grote collage, die ze gebruiken als inspiratiebron voor de nieuwe collectie. Vaak creëren ze zo ook een nieuwe 'trend'.

2 – Trends volgen of kopiëren

Er zijn veel merken die anderen volgen of kopiëren. En dat gebeurt steeds meer. Het ontwerpteam kijkt dan naar de kleding van grote ontwerpers en andere merken. Ze kijken naar modeshows, welke kleuren en vormen populair zijn en wat veel voorkomt op sociale media of in tijdschriften. Ze proberen dit dan aan te passen aan hun eigen stijl. Heel wat merken maken aan een snel tempo kleding na. Die kleding is goedkoop en wordt meestal niet lang gedragen. Deze 'snelle mode' wordt *fast fashion* genoemd.

VAN TEKENING...

Er wordt eerst een tekening op papier of op de computer gemaakt.

3 – Ultra fast fashion

Bij 'ultra snelle mode' gebeurt het kopiëren van kledingontwerpen zelfs bijna automatisch door computers. Onlinekledingketens maken dan kleding suuuuipersnel en suuuuupergoedkoop na. Dit wordt *ultra fast fashion* genoemd. Je kunt elke dag wel duizenden nieuwe ontwerpen bij hen vinden.

Computers zoeken bijvoorbeeld op Instagram en TikTok welke kleding veel gedeeld wordt. Het merk maakt die supersnel na en verkoopt ze enkele dagen of weken later al.

...TOT KLEDINGSTUK

Die wordt dan omgezet naar een echt kledingstuk.

OPDRACHT

ONTWERPER VOOR EEN DAG

Heb jij fantasie voor drie?
Vraag wat tijdschriften aan je ouders om foto's uit te knippen en een leuke collage te maken.
Of teken jij misschien liever je eigen droomoutfit? Duik ook een keertje in de kast van je ouders en speel model op je eigen catwalk.

Verderop in dit boek ontdek je dat daar nog heel wat stappen voor nodig zijn: patronen maken, kleuren, knippen, naaien, strijken... Maar laat ons beginnen bij het begin: het materiaal kiezen! Lees je mee?

MATERIALEN

Voel eens aan je kleding. Heb jij een idee waar die van gemaakt wordt? Kijk maar eens op de labels... Wat staat daar allemaal op?

Ontwerpers hebben de keuze uit tientallen soorten materialen. Eentje ken je zeker: de vacht van schapen wordt geschoren en heet... wol! Wol wordt gebruikt om een lekker warme wintertrui, sjaal of muts van te breien. Natuurlijk bestaat niet alle kleding uit wol! Kijk je even mee?

LEER

Zit je voet knel in koeienvel?

Leer wordt gemaakt van de huid van koeien die geslacht zijn. Dat leer wordt gebruikt voor dingen als schoenen, handtassen en riemen. Om van dierenhuiden leer te maken zijn veel schadelijke stoffen nodig, en ook nog eens veel water en energie.

WIST JE DAT...

de scheetjes en boertjes van koeien en schapen heel slecht zijn voor de planeet? Ze bevatten veel broeikasgassen (methaan) en zorgen zo mee voor de opwarming van de aarde. Verderop in dit boek ontdek je hoe dat komt!

KATOEN

Katoenpluk voor jouw kledingstuk

Katoenplanten groeien op velden in warme landen. De pluizige bolletjes die aan de planten rijpen, worden geplukt en uit elkaar getrokken tot draden, om er daarna stof van te maken. Je vindt katoen in heel veel verschillende dingen.

POLYESTER

Olie op je lijf?

Wist je dat... meer dan de helft van alle kleding gemaakt wordt van olie? Polyester is een soort 'plastic' in de vorm van een dunne draad die wordt gemaakt van olie. Je kunt het plastic vergelijken met dat van flesjes limonade of water.

6%
planten die geen
katoen zijn

2%
dieren

6%
viscose en
gelijkaardige
materialen

24%
katoen

62%
polyester en
stoffen uit olie

Katoen en polyester leveren meer dan 80% van het materiaal voor alle kleding. Ontdek op de volgende pagina's hoe deze twee stoffen gemaakt worden!

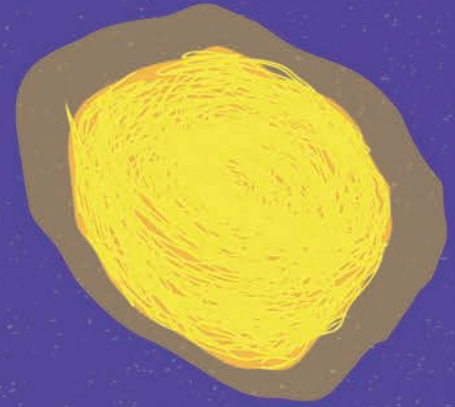
BONT

Een vos om je hals?

Wist je dat... er heel wat nertsen, vossen en wasberen worden gefokt en gedood om hun pels? De diertjes worden soms levend gevild. Daarom zijn er veel mensen en merken die geen bont meer willen dragen of gebruiken. Heel wat modemerken gebruiken enkel nog nepbont. Dat is gemaakt van een soort plastic. Dat is beter voor de dieren, maar helaas nog steeds slecht voor het milieu.

ZIJDE Cocons koken

Zijde komt van de zijderups. Om zijdedraden te maken wordt de cocon met de rups er nog in gekookt. De draden worden dan gewassen, geverfd, gebleekt en verzaagd met chemische producten. Jij draagt waarschijnlijk geen zijde, maar vraag eens aan je ouders of ze iets in de kast hebben van zijde.

RUBBER Sap in je laars

Wist je dat... niet enkel je regenlaarzen van rubber gemaakt worden, maar ook schoenzolen, autobanden, stuiterballen en fietszadels?

Vroeger werd natuurrubber gebruikt. Dat wordt gemaakt van het sap van rubberbomen. Nu wordt vaak synthetisch rubber gebruikt. Dat wordt gemaakt met chemicaliën in een laboratorium.

WOL Schapen scheren voor kleren

Om wol te maken, wordt de vacht van schapen gebruikt. Niet alleen schapen, maar ook geiten, konijnen, kamelen, alpaca's en paarden geven ons wol. Het afgeschoren haar wordt met water en chemische stoffen eerst schoongemaakt. Daarna wordt het gesponnen tot een draad waarmee kleren gemaakt worden. Jammer genoeg worden de dieren die wol leveren, vaak niet goed verzorgd.

VISCOSE Bomen in je kast?

Wist je dat... er niet enkel papier, maar ook textiel gemaakt wordt van hout? Chemische stoffen maken er 'pulp' (een soort moes) van, net zoals bij papier. Uit die pulp ontstaat een draad waarmee kleding wordt gemaakt. Daar is heel wat energie voor nodig én er worden heel veel bossen voor gekapt.

Ik dacht dat mensen zo slim waren. Maar welke eigen planeet maakt nu zijn stuk?!

DAN MAAR VERHUIZEN NAAR EEN ANDERE PLENEET?

EN WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Wetenschappers doen onderzoek naar manieren om kleding te recyclen of milieuvriendelijker te maken, maar ook naar nieuwe materialen. Heb jij ooit gehoord van ananasleer of materiaal gemaakt van appels, sinaasappels of zelfs paddenstoelen? Het bestaat!

IN JE KAST... EN ER WEER UIT?

Het is belangrijk om goed te kiezen en zo lang mogelijk met je kleding te doen. Maar misschien komt er een moment waarop je denkt: 'Hupsakee weg ermee!' Je favoriete kledingstuk past niet meer, het is niet meer te herstellen. Of misschien was je nieuwe parse broek met de felgele knoop wel een miskoop.

Wat doe je met de kleding die je niet meer draagt? Sorteren kun je leren!

Kleding die nog bruikbaar is

Geef door aan vrienden of familie.

Neem deel aan een ruilvenement.

Verkoop tweedehands (dat kan ook online).

Doneer aan kringloopwinkels, organisaties of goede doelen.

Kleding die niet meer bruikbaar is (stuk of versleten)

Je kleding of textiel mag niet zomaar in de vuilnisbak.

Knutsel er iets leuks mee. Je vindt vast inspiratie op het internet!

Breng naar een schoen- of kledingwinkel die oude kleding inzamelt.

Breng naar een containerpark in je buurt (vraag dit na bij je stad of gemeente).

RECYCLEN DAN?

Je ontdekte eerder al dat de kleren die je draagt meestal niet uit één soort materiaal bestaan. Vaak is het een mix van wol, katoen, polyester en andere stoffen! Dat maakt het moeilijker om kleding te recyclen. De stoffen die door elkaar geweven zijn, zijn moeilijk terug uit elkaar te krijgen. Kleding wordt dus nog maar héél weinig gerecycled tot nieuwe kleding. Soms wordt textiel nog wel gebruikt als schoonmaakdoek of als vulling voor de stoelen in je auto, maar ook dat gebeurt nog te weinig.

WIST JE DAT...
er enorm veel textiel wordt verbrand
of op een grote afvalberg belandt?
Elke seconde wel de inhoud van
een grote vuilniswagen!

QUIZVRAAG!

Weet jij wat 'circulaire mode' betekent?

CIRCULAIRE MODE BETEKEN...

1. dat truien van wol eigenlijk allemaal kleine cirkeltjes zijn die in elkaar haken;

CIRCULAIRE MODE BETEKEN...

2. dat mensen steeds meer geld geven aan rokjes met bolletjes erop;

CIRCULAIRE MODE BETEKEN...

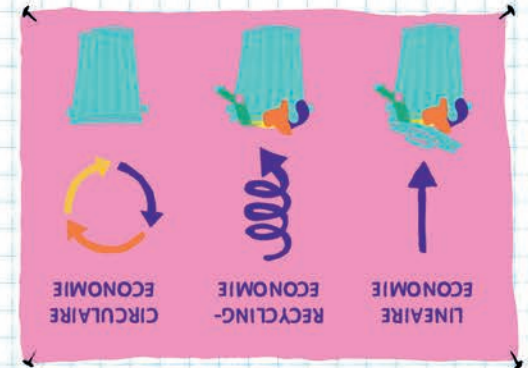

3. dat kleding zo lang mogelijk meegaat en van oude kleding nieuwe wordt gemaakt.

Gek, hè! Circulaire mode probeert ervoor te zorgen dat er géén afval is! Oude kleding gebruiken om er nieuwe kleding van te maken, is een voorbeeld van circulaire mode. Er zijn merken die proberen om kledingstukken zo te maken dat ze gemakkelijk een nieuw leven kunnen krijgen, en dat liefst nadat ze heel lang gebruikt zijn. Andere ontwerpers proberen dan weer om ander afval te gebruiken. Je kon al lezen dat er soms kleding wordt gemaakt van gerecyclede plastic flesjes (gerecyclede polyester), maar er gebeurt nog veel meer onderzoek...

Zo worden er al restjes van appels en sinaasappels gebruikt om nieuw textiel van te maken.

Je kunt zelfs van hondenhaar kleding maken. Bijzonder, toch?

**ZO, HET ZIT EROP!
OF TOCH NIET?**

Iedereen kan zijn steentje bijdragen aan een mooiere modewereld, ook jij! Weet je niet waar je moet beginnen?

Zoek je favoriete weetjes in het boek en maak er je eigen quiz van. Test maar eens of je beste vriend, opa of favoriete tante het antwoord kent op een van je vragen.

Net zoals boeken of weetjes kun je ook kleding delen. Misschien kun je thuis of op je school eens een heus ruilfeestje organiseren?

Leen dit boek eens uit aan een vriend of vriendin. Zo leren jullie samen.

Onthoud vooral dat alle beetjes helpen. Stap voor stap een betere wereld tegemoet!

WIST JE DAT...
meer dan de helft van alle fast fashion-kleding al binnen het jaar weer wordt weggegooid?

Hop, naar een betere toekomst

LOPEN WE BETER ALLEMAAL IN ONS BLOOTJE?

Nee, hoor! Kleding kan zo mooi zijn. Te mooi om al na een paar keer dragen weer weg te gooien. Er kruipt heel wat tijd, werk en materiaal in het maken van je kleding. Geniet er dus maar van en draag er zorg voor. Want eigenlijk... verdient je kleding toch wel veel liefde en respect, niet?

Deze publicatie werd gedrukt met inkt en op basis van plantaardige oliën. Het papier komt uit verantwoord beheerde bossen, onafhankelijk gecertificeerd volgens de regels van de Forest Stewardship Council.

MET DE STEUN VAN:

MODEMUSEUM ANTWERPEN

ISBN 978 94 014 8998 0
D/2023/45/39 — NUR 210, 218

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

KOM AAN

Tekst: Jasmien Wynants
Illustraties: Judith Thomas
Vormgeving: Studio Lannoo (Mieke Verloigne)

VELE KLEINE
BETESJES MAKEN EEN
GROOT VERSCIL

www.lannoo.com
www.de-leukste-kinderboeken.com
Registreer u op onze website en we sturen u
regelmatig een nieuwsbrief met informatie
over nieuwe boeken en met interessante,
exclusieve aanbiedingen.
© Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2023

EN, WAT DENK JE?
GROEIEN BROEKEN
AAN BOMEN?

